

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 196/2025-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **O2 Slovakia, s.r.o.**, Pribinova 40, Bratislava, zastúpenej A.K.F. Legal, s. r. o., Čulenova 5, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoCsp/30/2024-270 zo 6. novembra 2024 takto

rozhodol:

- Uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoCsp/30/2024-270 zo 6. novembra 2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoCsp/30/2024-270 zo 6. novembra 2024 **zrušuje a vec vracia** Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.
- Krajský súd v Žiline **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,16 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu (ďalej aj „odvolací súd“) č. k. 7CoCsp/30/2024-270 zo 6. novembra 2024. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť, vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľka je žalovaná v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7Csp/45/2022, začatom 31. augusta 2022 na základe žaloby podanej zástupcom (občianske združenie #APAGE SATANAS, pôvodný názov EuroSpotrebiteľ) žalobcu o zaplatenie 620 eur s príslušenstvom. Konanie bolo v prvej inštancii skončené rozsudkom z 18. októbra 2023, ktorým súd žalobu zamietol a sťažovateľke priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie žalobca podal prostredníctvom občianskeho združenia 1. februára 2024 odvolanie, na základe ktorého odvolací súd napadnutým rozhodnutím zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľka poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého súd prvej inštancie neskúmal, či sú v konaní splnené podmienky na konanie a rozhodnutie, pričom dôvodom na zrušenie prvoinštančného rozhodnutia bola neexistencia kvalifikovaného plnomocenstva na zastupovanie žalobcu v konaní. Odvolací súd si v priebehu odvolacieho konania vyžiadal od Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) informáciu o štatutárnom orgáne občianskeho združenia #APAGE SATANAS, ktorému žalobca udelil 25. mája 2021 plnomocenstvo na zastupovanie. Prijatie plnomocenstva v mene občianskeho združenia #APAGE SATANAS (pôvodný názov EuroSpotrebiteľ) podpísal [REDAKOVANÉ] ako jeho štatutárny orgán.

4. Odvolací súd na základe informácie od ministerstva vnútra zistil, že občianske združenie #APAGE SATANAS porušilo povinnosť registrovať údaje o štatutárnom orgáne v registri mimovládnych neziskových organizácií, z čoho podľa sťažovateľky nesprávne odvolací súd odvodil, že občianske združenie #APAGE SATANAS nemá štatutárny orgán (bod 15 napadnutého rozhodnutia, „keďže na strane splnomocnenca absentuje štatutárny orgán“).

5. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že v čase vzniku občianskeho združenia 23. februára 2018 nebol účinný zákon č. 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým sa zaviedol register mimovládnych neziskových organizácií, preto sa štatutárny orgán v registri neregistroval. Občianske združenie si následne nesplnilo povinnosť predložiť ministerstvu vnútra informácie a dokumenty potrebné pre zápis štatutárneho orgánu podľa § 20a zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov, preto nemá v registri registrovaný štatutárny orgán. Podľa sťažovateľky, ak zo skutočnosti, že občianske združenie nemá registrované údaje o štatutárnom orgáne, odvolací súd odvodil, že občianske združenie nemá štatutárny orgán, a teda že [REDAKOVANÉ] nebol oprávnený v mene občianskeho združenia konať, tento záver odvolacieho súdu je nesprávny a poukazuje na to, že zápis do registra nemá konštitutívny účinok a právne predpisy s porušením tejto povinnosti nespájajú žiadne sankcie ani následky. Zároveň poukazuje na stanovky občianskeho združenia, z ktorých je zrejmé, že štatutárnym orgánom občianskeho združenia #APAGE SATANAS je [REDAKOVANÉ], z čoho odvodzuje, že tento bol oprávnený konať v mene občianskeho združenia, a teda súd prvej inštancie správne konal so zástupcom žalobcu, preto konanie na súde prvej inštancie netrpelo žiadnou vadou.

6. Sťažovateľka napáda procesný postup odvolacieho súdu, pričom uvádza, že rozsudok súdu prvej inštancie bol bezdôvodne zrušený, čo samo osebe zasahuje do práva sťažovateľky a vytvára podmienky na ďalšie zásahy do jej práv v ďalšom konaní. Uvádza, že napadnuté rozhodnutie je arbitrárne, svojvoľné, zmätočné, nedostatočne odôvodnené, keďže odvolací súd vychádzal

z nesprávnych skutkových záverov (dostatočne nezistoval oprávnenie pána [REDAKOVANÉ] konať v mene #APAGE SATANAS). Zároveň uvádza, že napriek tvrdeniu odvolacieho súdu, že jeho oprávnenie nebolo preukázané, tento konal o odvolaní, pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nedáva logickú odpoveď, na základe čoho takto odvolací súd postupoval, v dôsledku čoho je uznesenie zmätočné a nedostatočne odôvodnené.

7. Zmätočnosť sťažovateľka vzhliada v postupe odvolacieho súdu, ktorý na jednej strane uvádza, že úkony vykonané občianskym združením nemožno považovať za úkony vykonané v mene žalobcu (bod 15 napadnutého rozhodnutia), na druhej strane konal o odvolaní žalobcu podanom občianskym združením, pričom však sám odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uvádza, že ak nie je preukázané zastúpenie, nemá sa prihliadať na úkony zástupcu v mene zastúpeného. Podľa názoru sťažovateľky mal odvolanie odmietnuť podľa § 386 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) ako podané neoprávnenou osobou.

8. Sťažovateľka zároveň zdôrazňuje, že odvolací súd má, rovnako ako súd prvej inštancie, povinnosť skúmať splnenie procesných podmienok, pričom vo vzťahu k oprávneniu štatutárneho orgánu konať v mene občianskeho združenia sa odvolací súd obmedzil na dožiadanie ministerstva vnútra, čo sa týka zápisu do registra, a nepožiadal o predloženie stanov.

9. Nad rámec vymedzených namietaných práv sťažovateľka v bode 59 ústavnej sťažnosti uvádza, že uznesenie porušuje zásadu hospodárnosti konania a v dôsledku neho vznikajú neodôvodnené prietahy v konaní, čo je tiež v rozpore s právom na súdnu ochranu a právom na spravodlivé súdne konanie, ako aj v rozpore s čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorých má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

10. Sťažovateľka argumentuje aj zásahom do práva na rovnosť (čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny), ktorého porušenie vzhliada v tom, že odvolací súd bezdôvodne vytvoril pre žalobcu možnosť v konaní napraviť svoju nečinnosť a predložiť ďalšie tvrdenia a dôkazy. Poukazuje totiž aj na žalobcovu pasivitu po podaní žaloby, ktorá vyústila do jej zamietnutia.

11. Sťažovateľka napokon poukazuje na porušenie princípu právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy), argumentujúc skrz princíp právnej istoty. Poukazuje na to, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo zjavne nesprávnych skutkových záverov a je nespravodlivé, zasahuje do legitímnych očakávaní sťažovateľky, a to vzhľadom na následky, ktoré nebudú môcť byť napravené v ďalšom konaní, keďže konanie sa vráti do štádia prvej inštancie. Uvádza, že v rámci opakovaného prvoinštančného konania okresný súd bude musieť konštatovať, že na základe stanov občianskeho združenia #APAGE SATANAS je [REDAKOVANÉ] štatutárnym orgánom občianskeho združenia a je v konaní oprávnený konať v mene žalobcu. Konanie teda netrpelo žiadnou vadou. Súčasne poukazuje na úpravu koncentrácie v sporoch s ochranou slabšej strany, ku ktorým patrí aj súdená vec, keďže ide o spotrebiteľský spor. Sťažovateľka uvádza, že žalobca, ktorý si privodil aj svojou nečinnosťou neúspech v konaní, tak dostane bezdôvodne opätovnú možnosť predkladať ďalšie dôkazy a svoju nečinnosť napraviť. Trvá na nedôvodnosti podanej žaloby, napriek tomu však uvedeným postupom podľa jeho názoru vznikne nevhodná a nespravodlivá situácia, keď sa vec bude prejednávať v zásade od začiatku.

12. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 196/2025-14 zo 16. apríla 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu. Vo vzťahu k jej argumentácii sťažovateľky v bodoch 9 až 11 tohto nálezu ústavný súd uviedol, že túto možno so zreteľom na jej znenie považovať len za súčasť argumentácie sťažovateľky k porušeniu práv vymedzených v petite ústavnej sťažnosti (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru) bez dopadu na rozsah a predmet prieskumu v konaní pred ústavným súdom. Preskúmal preto napadnuté rozhodnutie len vo vzťahu k petitom ústavnej sťažnosti vymedzeným základným právam.

II.

Vyjadrenie krajského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie krajského súdu:

13. Ústavný súd vyzval predsedníčku krajského súdu na vyjadrenie sa k vecnej stránke ústavnej sťažnosti a na predloženie súdneho spisu sp. zn. 7CoCsp30/2024.

14. Krajský súd vo vyjadrení sp. zn. Spr 163/2025 zo 7. mája 2025 poukázal na vyjadrenie predsedu senátu zo 6. mája 2025. Vo vzťahu k námietke prietáhov v konaní prezentoval názor o jej nedôvodnosti. K vyjadreniu predložil spis sp. zn. 7CoCsp30/2024.

15. K vecnej stránke ústavnej sťažnosti krajský súd prostredníctvom predsedu senátu uviedol, že sa s ústavnou sťažnosťou sťažovateľky nestotožňuje. Za podstatný a rozhodujúci pre zaujatie záveru odvolacieho senátu považoval záver o skúmaní procesných podmienok (§ 161 CSP), keď nedostatok riadneho zastúpenia tvorí odstrániteľnú prekážku. Vychádzal zo správy ministerstva vnútra, odboru všeobecnej vnútornej správy, podľa ktorej občianske združenie #APAGE SATANAS nereagovalo na upozornenie a výzvu registrového úradu vzťahujúcu sa na doplnenie oznámenia aktuálnych údajov o štatutárnom orgáne občianskeho združenia pre zápis mimovládnych neziskových organizácií, preto nie je v registri zapísaná žiadna fyzická osoba ako štatutárny orgán občianskeho združenia, teda že štatutárny orgán tohto občianskeho združenia nie je evidovaný v registri.

16. Krajský súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľky o vzniku nedôvodných prietáhov v konaní, a to poukazom na podstatný priebeh konania s osobitným dôrazom na rozhodovanie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) o námietke zaujatosti vznesenej žalobcom proti senátu 7Co. Uvádza, že námietka porušenia zásady hospodárnosti konania by skôr prináležala žalobcovi, ktorého sa rozhodnutie priamo dotýka z hľadiska práva byť v konaní zastúpený zvoleným zástupcom, ako aj legitímneho očakávania na rozhodnutie súdu za daných podmienok. Obdobné konštatuje vo vzťahu k sťažovateľkou poukazovanej úprave koncentrácie konania v sporoch s ochranou slabšej strany.

II.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

17. ██████████, zúčastnená osoba, zastúpený #APAGE SATANAS (plnomocenstvo doručené ústavnému súdu následne 13. mája 2025), podaním z 11. mája 2025 vzniesol námietku nedostatku právomoci ústavného súdu, ktorú vzhladá v tom, že ústavný súd v nepreskúmateľnom uznesení, ktorým prijal vec na ďalšie konanie, odpustil sťažovateľke povinnosť obrátiť sa na dovolací súd,

pričom v iných prípadoch prísne sankcionuje nevyčerpanie dovolania a takto podané ústavné sťažnosti odmieta pre nedostatok subsidiárnej právomoci. Cez túto prísnu logiku a procesnú prax potom namieta predčasnosť právomoci ústavného súdu, keď sťažovateľka síce tvrdí, že dovolanie nie je procesne prípustné, ale nepoukazuje na žiadne konkrétne rozhodnutia a fakticky znemožnila najvyššiemu súdu sa v jej veci primárne vyjadriť, čo hodnotí ako obchádzanie zákona, ktoré ústavný súd nesprávne akceptoval. Odvolanie bolo žalobcom podané vo veci samej, preto nejde o žiadne procesné rozhodnutie. Poukazuje na to, že ústavný súd vo viacerých prípadoch odmietol zasahovať do živých konaní proti procesným rozhodnutiam, ktoré možno neskôr podrobiť mimoriadnym opravným prostriedkom. Námietky sťažovateľky možno podľa jeho názoru subsumovať pod relevantné dovolacie dôvody, preto by bolo vhodné posúdiť prax najvyššieho súdu, či správne procesne ne/pripúšťa dovolacie konania.

18. V ďalšom sa zúčastnená osoba stotožňuje s tvrdením sťažovateľky, že nezapísanie štatutárneho orgánu združenia do verejného registra je irelevantné. Poukazuje na § 20a zákona o združovaní, pričom uvádza, že povinnosť zaslať oznámenie sa vzťahovala len do 30. júna 2019, po tomto dátume neexistuje, resp. je nesplniteľná (bola časovo limitovaná a zanikla uplynutím času). Nevidí logiku v tom, že by ministerstvu vnútra malo byť združením duplicitne oznamované to, čo vidí priamo z registrovaných stanov, poukazuje pritom na § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) v znení neskorších predpisov.

19. Uvádza, že k ostatným odvolacím námietkam žalobcu by bolo predčasné sa vyjadriť, keďže sa k nim nevyjadril ani prvostupňový súd, ani porušovateľ, preto sa k nim nemôže vyjadriť ani ústavný súd.

20. S tvrdením sťažovateľky, že krajský súd nevykonal dostatočné úkony na overenie štatutárneho orgánu #APAGE SATANAS, nesúhlasí, keďže porušovateľ vedie viacero konaní s týmto subjektom, či už ako stranou konania, alebo ako zástupcom, kde skúmal oprávnenie štatutára konať za toto združenie a nikdy nevhliadol problém, i keď napadnuté uznesenie v danej veci je v tomto rozsahu zmätočné.

21. Uvádza, že k zásadnému porušeniu práv sťažovateľky nedošlo a že námietky, hoci sa javia čiastočne ako dôvodné, nie sú kruciálne a nemali by predstavovať také zásadné porušenie práva na spravodlivý proces sťažovateľky, keďže má priestor ich uplatniť pred všeobecným súdom.

22. V ďalšom poukazuje na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva Pádej proti Slovenskej republike a Tóth proti Slovenskej republike. Poukazuje na § 186 CSP.

23. Navrhuje ústavnému súdu zastaviť konanie a postúpiť vec najvyššiemu súdu ako súdu dovolaciemu.

24. Navrhuje konanie pred ústavným súdom prerušiť s návrhom plénu ústavného súdu na derogáciu § 420 alebo § 419 a nasl. po § 465 CSP o dovolaní pre nesúlad s právom na súdnu ochranu, s právom na zákonného sudcu, porušenie právnej istoty a nepredvídateľnosti (konkurencie) súbežnej právomoci ústavného súdu a najvyššieho súdu v neprospech strán konania.

25. Zároveň navrhuje pre prípad meritórneho rozhodovania ústavného súdu, aby nevyslovil porušenie namietaných práv a nezrušil napádané uznesenie, pretože je vo výroku vecne správne a odôvodnenie je síce z časti zmätočné a nelogické, ale po právoplatnosti výroku odvolacieho súdu je irelevantné, pretože rozhodujúci je výrok odvolacieho súdu, a proces sa spravodlivo otvára nanovo. Nevidí dôvod podporovať formálne zjavné omyly a právne absurdity odvolacieho súdu, ktoré demonštroval v napadnutom uznesení.

26. Dňa 14. mája 2025 zúčastnená osoba doručila ústavnému súdu ako dôkaz rozhodnutie iného senátu krajského súdu sp. zn. 11CoCsp/18/2024, ktorý v rovnakom právnom stave nevzhladol údajné nedostatky ako krajský súd v napadnutom uznesení.

27. Dňa 31. mája 2025 zúčastnená osoba doplnila podanie tak, že pre prípad vyhovenia ústavnej sťažnosti sťažovateľky navrhla, aby ústavný súd do nálezu zahrnul porušenie rovnakých práv zúčastnenej osoby.

II.3. Replika sťažovateľky:

28. Sťažovateľka zotrváva na podanej ústavnej sťažnosti.

29. K vyjadreniu krajského súdu (ku skúmaniu procesných podmienok) uvádza, že krajský súd iba odkázal na správu ministerstva vnútra, avšak nijak neodôvodnil, prečo automaticky skonštatoval, že zúčastnená osoba nie je riadne zastúpená. Zo správy nevyplýva, že #APAGE SATANAS nemá štatutárneho zástupcu, ale že si nesplnil povinnosť oznámiť jeho aktuálne údaje po tom, čo mu táto povinnosť vznikla. Združenie pritom štatutárneho zástupcu od svojho vzniku má, čo vyplýva priamo z jeho stanov, ktoré mal možnosť krajský súd z verejne dostupných zdrojov a vlastnej činnosti overiť. Rozhodné je, že v čase vzniku občianskeho združenia bol štatutárny orgán zapísaný do stanov a reálne existuje. Krajský súd preto bezdôvodne a nesprávne usúdil, že strana nemá štatutárny orgán a že úkony pána [REDAKOVANÉ] tým pádom v konaní nebolo možné prisúdiť zúčastnenej osobe.

30. K hospodárnosti konania sťažovateľka uvádza, že v tejto časti nie je vyjadrenie krajského súdu relevantné, keďže sťažovateľka poukazuje na vznik priet'ahov ako na následok bezdôvodného zrušenia uznesenia, nie z dôvodu dĺžky trvania procesného postupu pred vydaním uznesenia. Vec sa zbytočne a neodôvodnene vracia pred prvoinštančný súd a vznikajú neodôvodnené priet'ahy, v čom sa sťažovateľka cíti byť dotknutá napadnutým uznesením.

31. Zdôrazňuje, že k zrušeniu rozsudku pristúpil krajský súd po tom, čo uviedol, že úkony vykonané #APAGE SATANAS nemožno považovať za úkony vykonané v mene žalobcu. Uznesenie je preto arbitrárne, svojvoľné, zmätočné, nedostatočné odôvodnené. K tomuto kľúčovému tvrdeniu sa krajský súd nevyjadril.

32. K vyjadreniu zúčastnenej osoby k námietke nedostatku právomoci ústavného súdu poukazuje na včasnosť podanej ústavnej sťažnosti a na neprípustnosť dovolania proti napádanému uzneseniu. Prípadné podanie mimoriadneho opravného prostriedku v ďalšom konaní sťažovateľkou by preto neriešilo porušenie jej práv napádaným uznesením.

33. Sťažovateľka súhlasí so zúčastnenou osobou, pokiaľ ide o to, že nie je smerodajné nesplnenie povinnosti #APAGE SATANAS zapísať štatutárny orgán do registra mimovládnych neziskových organizácií (s nesplnením ktorej zákon nespája žiadnu sankciu), ale rozhodujúci je stav právny,

t. j. že štatutárny orgán existoval a bolo to súdu známe z jeho činnosti a verejne dostupných zdrojov. Povinnosť oznámiť údaje o štatutárnych zástupcoch mu vznikla v súvislosti so vznikom predmetného registra a neoznámenie aktuálnych údajov nemôže znamenať neexistenciu štatutárneho orgánu.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

34. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutým uznesením, ktorým krajský súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, konštatujúc nesplnenie povinnosti súdu prvej inštancie skúmať splnenie procesných podmienok (podmienka riadneho zastúpenia žalobcu).

35. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu podaní a vyžiadaného spisu dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

36. Vychádzajúc zo sťažnostnej argumentácie, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie z hľadiska jeho ústavnej udržateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľkou namietanými základnými právami.

37. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (II. ÚS 549/2025).

38. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

39. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

40. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). K porušeniu práva na spravodlivý proces dochádza aj vtedy, ak všeobecný súd urobí právny záver, ale nevysporiada sa so skutočnosťou,

ktorej zohľadnenie je podstatné alebo nevyhnutné na právne posúdenie veci. Rozhodnutie obsahujúce takéto odôvodnenie je svojou povahou arbitrárne.

41. Ústavný súd pred samotným prieskumom napadnutého uznesenia pripomína (a reaguje tak na námietku zúčastnenej osoby), že sťažostné námietky, ktoré sťažovateľka vznáša proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, nemohla uplatniť v dovolaní, a to vzhľadom na zákonom formulovanú prípustnosť dovolania z dôvodov tzv. väd zmätočnosti (§ 420 CSP) a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 421 CSP). Ústavnú sťažnosť sťažovateľky preto nemožno považovať za podanú predčasne, keďže proti kasačnému uzneseniu odvolacieho súdu iný účinný prostriedok nápravy v súčasnosti sťažovateľka nemá k dispozícii.

42. Vzhľadom na charakter napadnutého uznesenia ústavný súd pristúpil k jeho prieskumu zdržanlivo, striktne v intenciách sťažovateľkou formulovaných väd. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že odvolací súd pristúpil k zrušeniu rozsudku súdu prvej inštancie pre nedostatok riadneho zastúpenia žalobcu. Poukazuje pritom na § 89 ods. 1 a 2, § 92 ods. 1 a 2 CSP. Správne pritom konštatuje, že riadne splnomocnenie predstavuje procesnú podmienku na strane žalobcu alebo žalovaného – vždy, ak zástupca uskutočnil úkon v ich mene, musí mať preukázanú existenciu a rozsah zastúpenia. Bez splnenia tejto podmienky nekoná súd so stranou ako zastúpeným subjektom a neprihliada ani na úkony zástupcu v mene zastúpeného, čo má zásadný procesný význam. Pritom poukazuje na to, že absencia riadneho splnomocnenia je odstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky.

43. Artikulovaným dôvodom odvolacej kasácie bolo zlyhanie súdu prvej inštancie pri skúmaní procesnej podmienky riadneho právneho zastúpenia žalobcu, poukazujúc na vyjadrenie ministerstva vnútra, podľa ktorého občianske združenie #APAGE SATANAS nereagovalo na upozornenie a výzvu registrového úradu na oznámenia aktuálnych údajov o štatutárnom orgáne občianskeho združenia pre zápis do registra mimovládnych neziskových organizácií. Úkony a doručovanie písomností v konaní občianskemu združeniu #APAGE SATANAS ako právnenému zástupcovi žalobcu preto nemožno podľa názoru odvolacieho súdu považovať za účinné, resp. za úkony vykonané v mene žalobcu. V konaní odvolacieho súdu a odôvodnení napadnutého uznesenia ústavný súd vzhliadol nedostatky napĺňajúce porušenie namietaných práv sťažovateľky, keď odvolací súd nevysvetlil, prečo (mimo poukazu na oznámenie ministerstva vnútra) nepovažuje podmienku riadneho zastúpenia za splnenú. Konštatácia o tom, že na strane splnomocnenca absentuje štatutárny orgán, ktorý by v mene #APAGE SATANAS konal, nie je dostačujúca. Nie je zrejmé, na základe čoho odvolací súd viaže na zápis štatutárneho orgánu do registra mimovládnych neziskových organizácií jeho faktickú a právnu existenciu, túto konštatáciu neoprel o žiadne zákonné ustanovenie. Navyše, sám odvolací súd zjavne spočiatku konal o podanom odvolaní bez toho, aby sa zaoberal nedostatkom riadneho zastúpenia (z napádaného uznesenia je zrejmé, že odvolací súd vyzval sťažovateľku na podanie vyjadrenia k odvolaniu, následne na odvoláciu repliku a dupliku). Bez povšimnutia nemožno ponechať ani fakt, že rozsudok súdu prvej inštancie bol vydaný v dôsledku zásadnej pasivity žalobcu. V konaní teda zavinením žalobcu neboli preukázané podstatné ním tvrdené skutočnosti a bezdôvodné zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie neoprávnene eliminuje procesný následok kvalifikovanej pasivity žalobcu. Tento zásah do namietaných práv sťažovateľky ústavný súd považuje za dostatočne intenzívny na vyvodenie záveru o ich porušení.

44. Ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu). Keďže náprava porušenia práv sťažovateľky vyžaduje využitie kasačného oprávnenia ústavného súdu, ústavný súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie krajskému súdu (bod 2 výroku tohto nálezu). Po vrátení veci bude úlohou krajského súdu opätovne rozhodnúť o odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie v zmysle už uvedeného.

45. Ústavný súd, reagujúc na vznesené požiadavky zúčastnenej osoby, dospel k záveru, že v súdnej veci neexistuje dôvod na postup podľa § 131a zákona o ústavnom súde na účel predloženia veci na konanie o súlade ním uvádzaných ustanovení Civilného sporového poriadku s ústavou. Navyše, uvedená požiadavka zúčastnenej osoby nespĺňa predpoklady podľa § 123 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

46. Reagujúc na požiadavku zúčastnenej osoby na vyslovenie porušenia totožných základných práv aj proti zúčastnenej osobe, ústavný súd konštatuje, že v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa nemožno súčasne vysloviť porušenie namietaných práv vo vzťahu k subjektu odlišnému od sťažovateľa. Ak zúčastnená osoba zastáva názor o porušení svojich základných práv, musí sa vyslovenia ich porušenia domáhať vlastnou ústavnou sťažnosťou spĺňajúcou zákonom predpísané náležitosti.

IV.

Trovy konania

47. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

48. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania pred ústavným súdom z titulu právneho zastúpenia advokátom podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) pozostávajúcu z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti). Vzhľadom na znenie zákona o ústavnom súde, ktorý ústavnému súdu poskytuje široký priestor na úvahu o rozsahu priznaných trov konania, ústavný súd nepriznal sťažovateľke náhradu trov za repliku, keďže táto predstavuje jednoduché vyjadrenie sumarizujúce už skôr uvádzané skutočnosti.

49. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Keďže právny zástupca sťažovateľky je platiteľom DPH, suma priznaných trov sa zvyšuje o DPH v sadzbe 23 %. Ústavný súd tak v súhrne priznal náhradu trov konania 949,16 eur s DPH (bod 3 výroku nálezu).

50. Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

51. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2026

Peter Molnár
predseda senátu